

A NAPI HŐMÉRSÉKLETI SZÉLSŐSÉGEK DEKÁDONKÉNTI ELOSZLÁSA A DÉL-ALFÖLDÖN

KÁROSSY CSABA

A napi szélső hőmérsékleti értékek eloszlásának vizsgálatával foglalkozó korábbi tanulmányok [1], [2], [3], a napi maximum és minimum hőmérsékleteket havonkénti bontásban dolgozzák fel. A havonkénti átlagok vizsgálatával azonban nem tudunk információkat szerezni az időjárás rövidebb periódusú változásaiból eredő helyi sajátosságokra, és szingularitásokra. Az időjárás helyzetek változásainak a napi szélső hőmérsékleti értékek kialakítására gyakorolt hatását, s ezzel a hőmérsékleti szingularitások részletesebb vizsgálatát dekádonkénti feldolgozással jobban megközelíthetjük.

Dolgozatunkban két Dél-alföldi város, Szeged és Kecskemét napi maximum és minimum hőmérsékleti adatainak 30 éves adatsorából (1930—1960, illetve Kecskemét esetében 1930—1945. és 1948—1964.) kigyűjtött gyakorlati eloszlásokat dekádonkénti bontásban vizsgáljuk.

Az 1—2. ábrákon a napi szélső hőmérsékleti értékek empirikus eloszlásainak 1°C -os hőmérsékleti intervallumokra eső dekádonkénti százalékos előfordulásai évi menetét mutatjuk be Szeged és Kecskemét mérési adatsorára vonatkozóan.

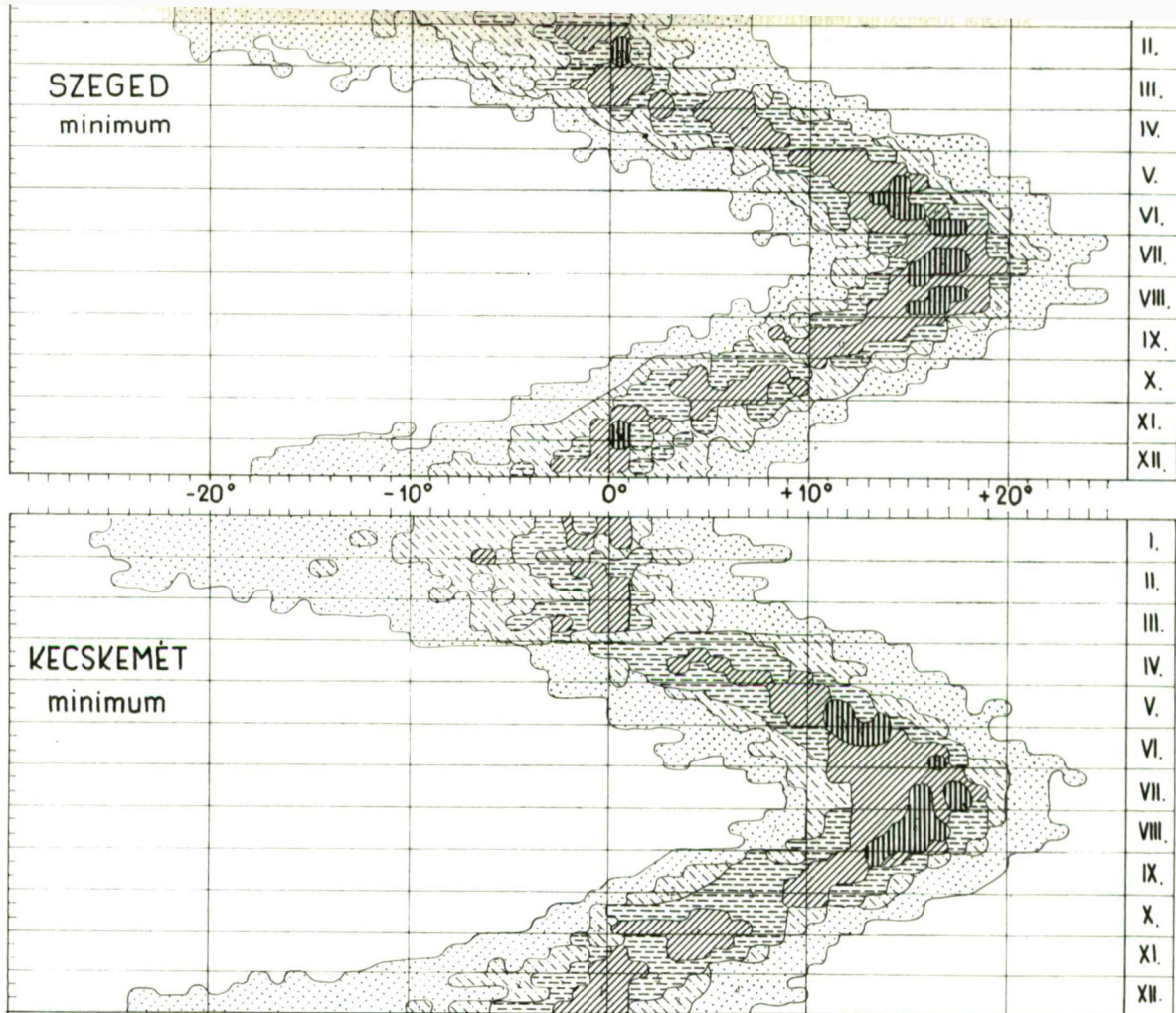
Az izometrikus görbék az egyes dekádokban az 1°C -os hőmérsékleti intervallumokra eső 15% feletti, 10—15%, 7—10%, 3—7%, valamint 3% alatti empirikus valószínűséggel előfordult napi maximum, illetve napi minimum hőmérsékletek eloszlásainak évi menetét rajzolják meg.

Az adott gyakorisági szintekhez tartozó napi szélső hőmérsékleti értékek előfordulásainak eloszlását megadó izometrikus görbék által határolt területek jól mutatják az egyes időszakok jellegzetes lehűléseit, illetve felmelegedéseit.

Az 1. ábrán bemutatott napi minimum hőmérsékletek eloszlásából megállapítható, hogy az 1°C -os hőmérsékleti intervallumokra 15% feletti gyakorisággal eső értékek február utolsó két dekádjában, valamint november végén és december elején Szegeden különösen erős koncentrálódást mutatnak 0°C közelében. Kecskeméten ilyen erős minimum hőmérsékleti koncentrálódás nem mutatható ki.

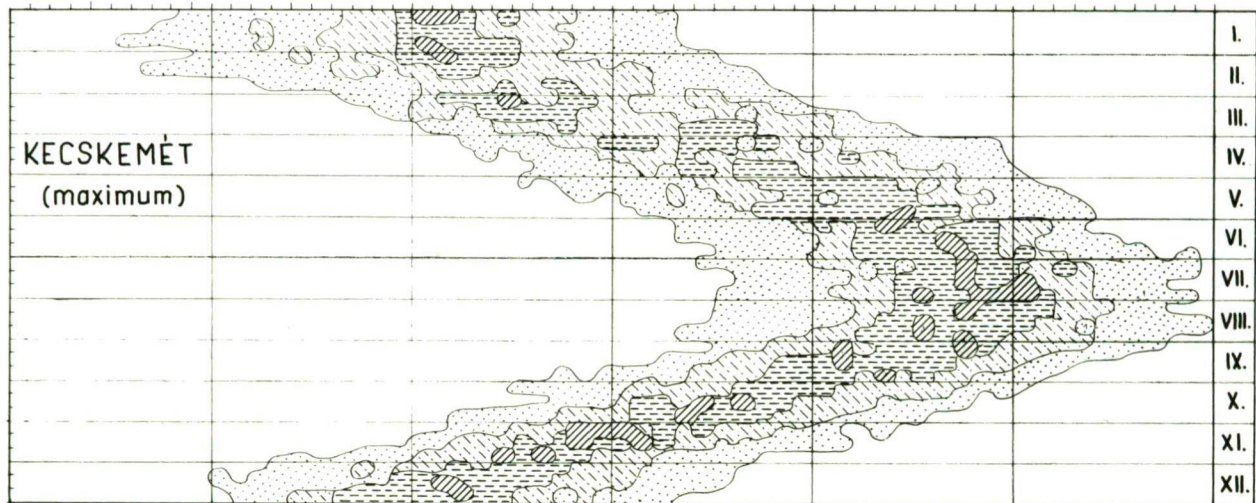
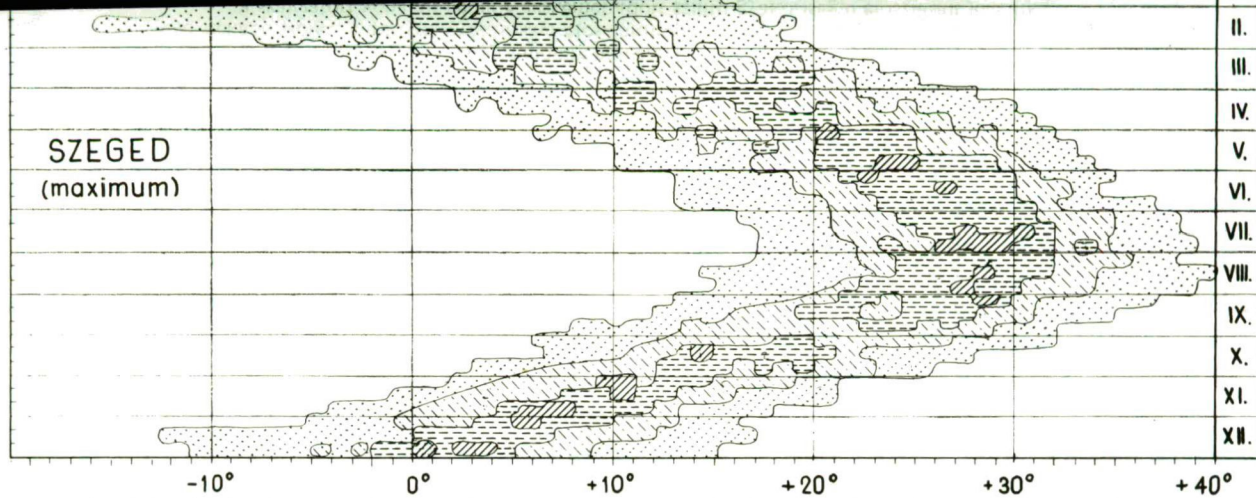
Május végén és június elején, valamint július végén és augusztusban mind Szegeden, mind pedig Kecskeméten ismét erős, 15% feletti koncentrálódás jelentkezik a napi minimum hőmérsékletek 11 — 17°C -os előfordulásainak tartományában. Kecskeméten erősebb a szingularitás. Május végén és június elején 2°C -al alacsonyabb tartományban valamivel nagyobb gyakorisággal várható a 11 — 14°C közötti napi minimum hőmérsékletek előfordulása. Kecskeméten augusztusban szintén erősebb a 13 — 17°C közötti napi minimum hőmérsékletek 1°C -os intervallumokra eső 15% feletti gyakorisággal előforduló eseteinek koncentrálódása, mint Szegeden. November végén és december első dekádjában viszont Szegeden erősebb a minimum hőmérsékletek 0°C feletti értékeinek szingularitása.

A napi maximum hőmérsékletek empirikus gyakoriságainak dekádonkénti százalékos értékei eloszlásának menetéből kisebb fokú, (10 — 15% közötti gyakoriság) 1°C -os intervallumokra vonatkozó szingularitás állapítható meg. A napi maximum

15% felett
 10-15°
 7-10%
 3-7%
 3% alatt

1. ábra. Szeged és Kecskemét napi minimum hőmérsékleteinek 1 °C-os hőmérsékleti intervallumokra első dekádonkénti empirikus gyakorisági eloszlásainak évi menete. A folyamatos vonalak Szeged, a szaggatott vonalak Kecskemét jelöléséül.

10% felett
 7-10%
 3-7%
 3% alatt

2. ábra. Szeged és Kecskemét napi maximum hőmérsékleteinek 1 °C-os hőmérsékleti intervallumokra eső dekádonkénti empirikus gyakorisági eloszlásainak évi menete. A folyamos vonalak Szeged, a szaggatott vonalak pedig Kecskemét adott szintű gyakoriságai eloszlásait jelentik

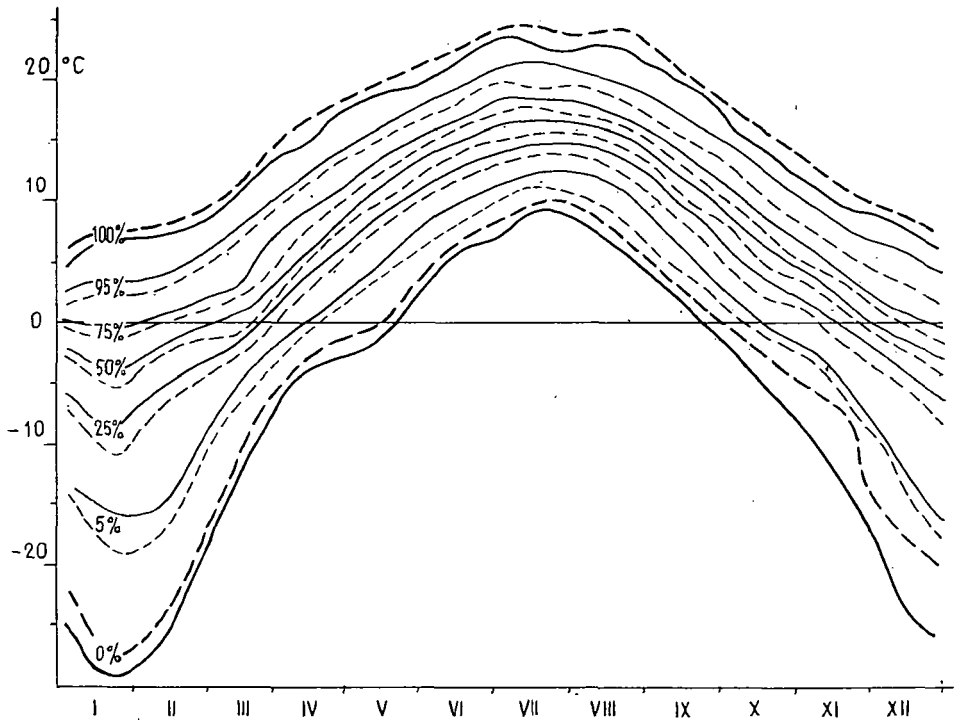
hőmérsékletek 1 °C-os intervallumaira vonatkozó, adott szintű (10% felett, 7—10% között 3—7% között, valamint 3% alatt) százalékos előfordulásainak évi menetét a 2. ábrán mutatjuk be.

Január első dekádjában valamint január végén és február elején mind Szegeden mind pedig Kecskeméten jellegetes 0 °C feletti napi maximum hőmérsékleti koncentráció határozható meg. December végén Szegeden ugyancsak a 0 °C feletti hőmérsékleti tartományban koncentrációdnak a napi maximum hőmérsékletek 10% feletti gyakorisággal. A nyári dekádokban viszont sokkal szórtaabb a két állomás napi maximum hőmérsékleteinek bekövetkezési tartománya. Ez azt jelenti, hogy a nyári időszakban kisebb valószínűséggel várható meghatározott napi maximum hőmérsékletek megfelelő valószínűségi szintű bekövetkezése. Különösen Kecskemét esetében jellemző a 10% feletti gyakorisággal előforduló, maximum hőmérsékleti tartományok gócpontjainak szétszórtsága.

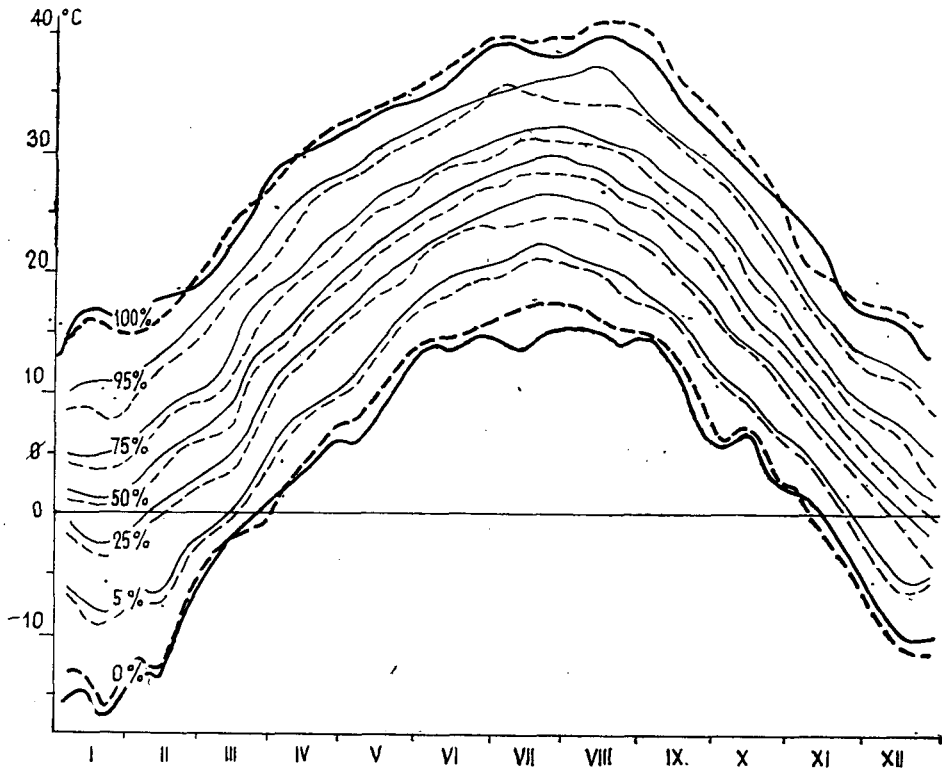
A napi maximum és minimum hőmérsékletek szélsőértékei dekádonkénti százalékos eloszlásának évi menetéből a korábban már megismert jellegzetességek állapíthatók meg [4], [5].

Munkánk további részében a két város napi maximum és minimum hőmérsékleti értékei túllépési valószínűségeinek adott (0%, 5%, 25%, 50%, 75%, 95% és 100%-os) szintű előfordulása dekádonkénti eloszlását vizsgáljuk.

Az adott valószínűséggel előforduló napi szélső hőmérsékleti értékek eloszlásának évi menetét dekádonkénti bontásban a 3. és 4. ábrán mutatjuk be.

3. ábra. Szeged és Kecskemét napi minimum hőmérsékletei adott empirikus valószínűséggel előforduló eseteinek dekádonkénti hőmérsékleti eloszlása

4. ábra. Szeged és Kecskemét napi maximum hőmérsékletei adott empirikus valószínűséggel előforduló eseteinek dekádonkénti hőmérsékleti eloszlása

A különböző valószínűségi szinten előfordult napi szélső hőmérsékletek dekádonkénti hőmérsékleti eloszlásai csaknem szabályos hullámgörbéket írnak le. A két város azonos empirikus valószínűségű napi maximumai és minimumai között átlagosan 1–1,5 °C-os különbségek mutathatók ki.

Az abszolút szélsőségek (0% és 100%-os valószínűség) kivételével minden adott valószínűségi szinten a Szegeden mért napi szélső hőmérsékleti értékek a magasabbak, ami egyértelműen Szeged délebbi földrajzi elhelyezkedésével magyarázható.

A napi maximum és minimum hőmérsékletek 30 év alatt előfordult abszolút szélsőségeit megadó még előfordult legalacsonyabb napi maximum és minimum hőmérsékletek (0%-os túllépési szint), valamint az előfordult legmagasabb napi maximumokat és minimumokat jelentő 100%-os valószínűségi szintek görbéiből viszont Kecskemét nagyobb napi abszolút szélsőségeit figyelhetjük meg. A vizsgált eltérés feltételezésünk szerint szoros kapcsolatban áll Kecskemét körzetének homoktalaja gyorsabb felmelegedésével és lehűlésével. Ezt a feltételezést látszik megerősíteni a 0 és 100%-os empirikus valószínűségi szintű napi szélső hőmérsékletek görbéinek téli és koratavaszi dekádokban megfigyelhető helyenkénti átfedése és kereszteződése is.

Szeged napi maximum és minimum hőmérsékletei abszolút szélsőségeinek vizsgálatánál feltétlenül figyelembe kell vennünk azt a tényezőt is, hogy a szegedi adatok-

ban 1945-től jelentős változást okozott az állomás helyének megváltoztatása is. A 30 éves mérési sorozat első 15 évének adatsora egy mélyfekvésű, házakkal körülrzárt téren levő állomásról származik, 1945-től viszont a város házainak szintjétől 25 méterre kiemelve, szabad horizontú tetőterazon végzett mérések adataira támaszkodhatunk. A két különböző állomás-környezet mindenképpen erősen befolyásolja adataink homogenitását, azonban a két ellentétes környezeti hatás egyenlő időarányú megoszlása alapján feltételezzük az ellentétes hatások eredőinek kiegyenlítődéjét a 30 éves vizsgálati időtartamra vonatkozóan.

A napi szélső hőmérsékletek eloszlásának dekádonkénti vizsgálatával jelentős finomításokat végezhetünk a korábban csak havi bontásban ismert hőmérsékleti eloszlásokat illetően is [6]. A 3. ábrán bemutatott napi maximum hőmérsékletek adott valószínűségi szintjeihez tartozó hőmérsékleti értékek eloszlásának dekádonkénti menetéből megállapítható, hogy a napi maximumok legalacsonyabb értékei január utolsó dekádjában adódnak mindkét vizsgált állomáson. Különösen jól megfigyelhető a napi maximumok január végi hullámvölgye az abszolút legkisebb (0%-os), az 5%-os és a 25%-os valószínűséggel előfordult napi maximumok esetében, ahol 2—3 °C-os különbségek adódnak a január utolsó dekádját megelőző és követő dekádok maximumaihoz viszonyítva.

A napi maximum hőmérsékletek dekádonkénti empirikus valószínűségi szintjeinek hőmérsékleti eloszlása további sajátos vonásaként állapíthatjuk meg azt, hogy december első dekádjától február első dekádjáig a 30 év alatt előfordult napi maximumoknak csupán 25%-a került 0 °C alá. Április első dekádjától november közepéig 0 °C alatti napi maximumok nem fordultak elő sem Szegeden sem Kecskeméten.

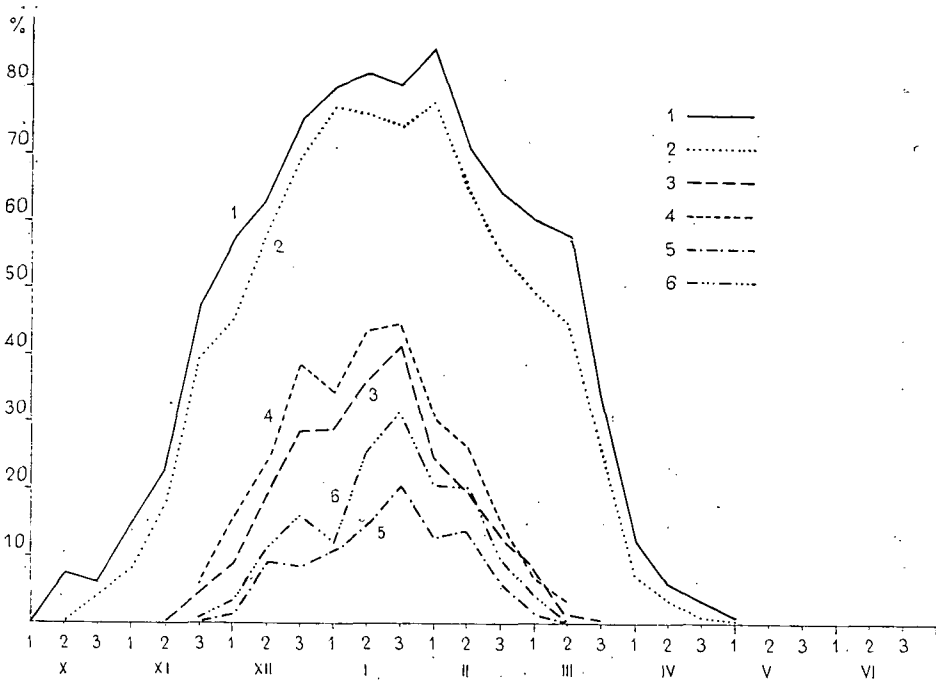
A napi minimum hőmérsékletek adott valószínűségi szintjeihez tartozó hőmérsékleti értékek eloszlásának dekádonkénti menetéből a napi maximumokhoz hasonlóan január végi hullámvölgy rajzolódik ki. Az abszolút minimumok, valamint az 5%-os valószínűséggel előfordult minimumok hullámvölgye viszont január végét követően elhúzódik egészen február közepéig dekádjáig. A 30 év alatt előfordult napi minimumok 50%-a mind Szegeden, mind pedig Kecskeméten február utolsó dekádjáig 0 °C alatt maradt, ugyanakkor a 0 °C felett előfordult napi minimumok empirikus valószínűsége még a téli hónapokban is 25%-os. (4. ábra)

A kora tavaszi fagykarak viszonylag nagy gyakoriságát mutatja a március első dekádjában még 50% feletti gyakorisággal előforduló 0 °C alatti minimumok 1 °C-os hőmérsékleti intervallumra eső több mint 10%-os koncentráltsága is (1. ábra).

A különösen veszélyes késő tavaszi fagykarak gyakoriságát és hatását illetően jellemző az április középső dekádjában 50% feletti 10 °C-nál nagyobb napi maximum hőmérsékletekkel gyakorta együttjáró, 5%-nál nagyobb empirikus valószínűséggel megjelenő 0 °C alatti napi minimum hőmérsékletek előfordulása. Különösen jellemző ez Kecskemét esetében, ahol az 1 °C-os hőmérsékleti intervallumokba eső napi minimumok 0 °C alatti koncentrálódása április dekádjában a szegedi minimumok koncentrálódásánál jóval nagyobb, eléri a 7—10%-ot. Vizsgálataink alapján megállapíthatjuk, hogy a legveszélyesebb májusi fagyok előfordulásának valószínűsége Kecskeméten nagyobb mint Szegeden, azonban a kisebb valószínűség ellenére is a Szegeden mért abszolút minimumok alacsonyabbak [7]. Az őszi hónapokban, szeptember végétől kezdve szintén Kecskeméten nagyobb a napi minimum hőmérséklet 0 °C alatti értékeinek gyakorisága, az abszolút értékeket tekintve viszont ismét Szegeden adódnak nagyobb lehűlések. A gyakoriságok és abszolút értékek közötti ellentmondás egyrészt Szeged városi légterének lehűlést csökkentő hatásával, másrészt pedig a szegedi meteorológiai állomásnak (Egyetem) a talaj szintje fölötti magasabb elhelyezkedésével indokolható.

Vizsgálataink további részében a napi maximum és minimum hőmérsékletek alapján csoportosított hőmérsékleti szélsőségek küszöbértékeinek fellépését kifejező küszöbnapok számának vizsgálatával foglalkozunk. [8], [9], [10], [11].

Az I. táblázatban a téli, a zord és a fagyos napok dekádonkénti relatív gyakoriságait közöljük. A fagyos a téli és a zord napok relatív gyakoriságai egyaránt Kecskeméten a nagyobbak néhány %-kal. Különösen jelentős, 8% feletti eltérések mutatkoznak a téli napok esetében december utolsó dekádjában, a zord napoknál január utolsó két dekádjában, a fagyos napok gyakoriságainál pedig december első, február utolsó dekádjában valamint egész márciusban. (5. ábra)

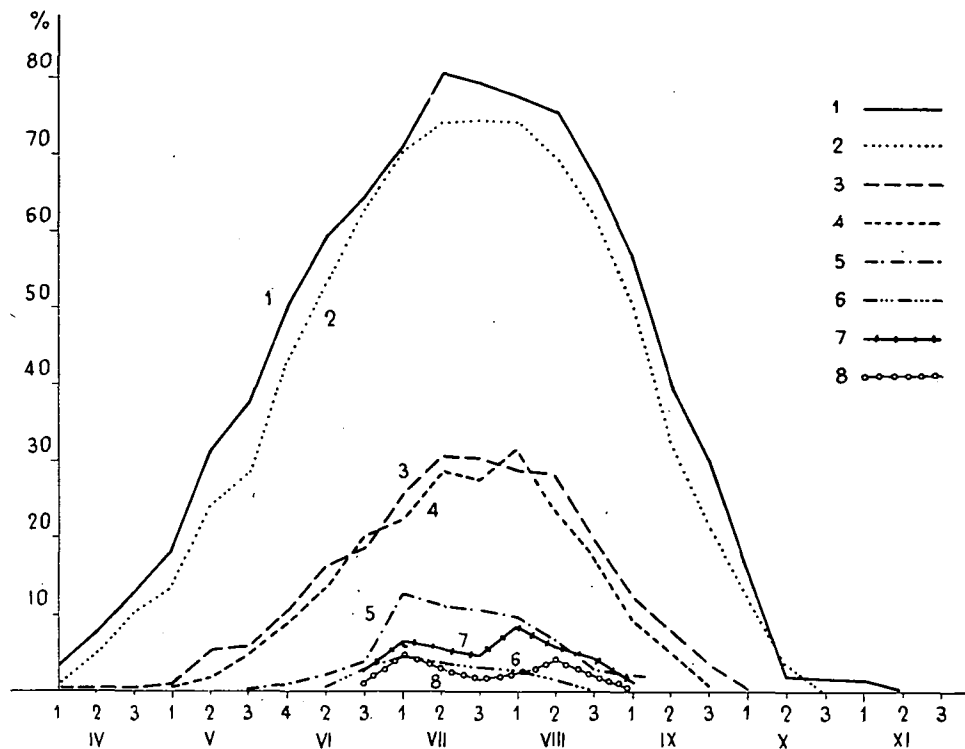
5. ábra. Szeged és Kecskemét dekádonkénti fagyos, téli és zord napjainak relatív gyakoriságai

A küszöbnapok számának relatív gyakoriságaiban mutatkozó eltérések véletlenségi faktorának eldöntésére megvizsgáltuk a két város küszöbnap-relatívgyakoriságai középértékeinek szignifikanciáját a „t” próba felhasználásával. A téli napokra vonatkozóan nem találtunk szignifikáns eltérést, a zord napoknál csupán 10%-os szinten mutatható ki szignifikáns eltérés, a fagyos napok esetében viszont igen erős, 1%-os valószínűségi szinten mutatható ki szignifikáns eltérés.

A nyári hónapok dekádjaira vonatkozó küszöbnapok (II. táblázat) relatív gyakoriságai a nyári és hőség napok esetében jelentéktelen eltérést mutatnak. A forró napok relatív gyakoriságainak középértékeinél viszont már 5%-os valószínűségi szinten mutatható ki szignifikáns eltérés, hasonlóan a napi minimum hőmérsékletek alapján csoportosított meleg éjszék (20 °C feletti minimumok) eltéréseihez, ahol ugyan csak 10%-os szinten mutathatók ki szignifikáns különbségek a két város napi szélső hőmérsékleti küszöbnapjainak relatív gyakoriságai között. A nyári hónapok napi szélső hőmérsékleti küszöbnapjainak relatív gyakoriságai bár csak néhány %-kal, de

csaknem minden dekádban Szegeden jelentkezik nagyobb arányban (6. ábra), ez egyértelműen Szeged délebbi földrajzi fekvésével hozható kapcsolatba.

A meleg éjszék szegedi előfordulásainak kecskeméti adatoktól való eltérései feltételezésünk szerint a város légréteg lassúbb lehűlésével, az épületek és útfelületek

6. ábra. Szeged és Kecskemét dekádonkénti nyári, hőség és forró napjainak, valamint túl forró éjjelű napjainak relatív gyakoriságai

városklimát befolyásoló hatásával indokolhatók. Ezt igazolja a 10%-os valószínűségi szintű gyengén szignifikáns eltérés is, amely alapján a mintasokaság azonosságára és az adatokban mutatkozó eltérések helyi okaira gondolhatunk.

A napi hőmérsékleti szélsőértékek empirikus gyakorisági eloszlása dekádonkénti vizsgálatával részletesebb információkat nyerhetünk a hőmérsékleti szélsőségek szingularitására, előfordulási valószínűségére vonatkozóan. A hőmérsékleti szélsőségek szingularitásának, előfordulási valószínűségeinek, valamint a küszönapok relatív gyakoriságainak részletes ismerete számos konkrét agrometeorológiai, bio- és városklimatológiai kérdés megválaszolásához nyújthat segítséget. Dolgozatunkban közölt ábrák és táblázatok adatainak közrebocsátásával a termelés és gazdálkodás tervezéséhez is segítséget kívántunk nyújtani.

I. táblázat

I. táblázat. Szeged és Kecskemét téli küszöbnapjainak relatív gyakoriságai, a relatív gyakoriságok középértékei és szórásai

Dekádok		küszöb nap típusok relatív gyakoriságai					
		téli napok		zord napok		fagyos napok	
		K	Sz	K	Sz	K	Sz
október	I.	—	—	—	—	1,0	—
	II.	—	—	—	—	7,3	0,7
	III.	—	—	—	—	6,1	4,7
november	I.	—	—	—	—	15,0	7,7
	II.	—	0,3	—	—	23,7	17,3
	III.	6,0	4,3	1,0	1,0	47,0	39,7
december	I.	15,7	9,0	3,0	1,3	57,0	45,0
	II.	23,0	18,7	11,0	9,3	63,3	57,7
	III.	38,5	28,8	15,9	7,9	75,2	69,1
január	I.	34,7	28,7	12,3	11,0	80,0	77,0
	II.	43,7	36,0	26,6	24,6	82,3	76,3
	III.	44,8	41,2	31,5	20,8	80,0	74,3
február	I.	31,0	25,0	20,3	12,7	85,7	78,0
	II.	26,7	20,3	20,7	13,6	71,0	64,0
	III.	15,7	13,3	9,7	6,0	64,1	55,2
március	I.	7,0	8,3	4,0	1,7	61,3	49,3
	II.	3,6	1,3	0,3	0,3	57,7	45,0
	III.	—	0,3	—	—	34,6	26,0
április	I.	—	—	—	—	12,3	7,0
	II.	—	—	—	—	5,6	4,7
	III.	—	—	—	—	3,0	1,0
május	I.	—	—	—	—	1,0	0,3
	II.	—	—	—	—	—	—
relatív gy. középértéke		24,2	16,8	13,8	8,4	42,5	38,1
relatív gy. szórása		14,0	13,2	8,4	6,2	30,7	28,7

II. táblázat

II. táblázat. Szeged és Kecskemét nyári kűszőbnapjainak relatív gyakoriságai, a relatív gyakoriságok középértékei és szórásai

kűszőb nap típusok relatív gyakoriságai									
dekádok	nyári nap		hűség nap		forró nap		meleg éjjel		
	K	Sz	K	Sz	K	Sz	K	Sz	
április	I.	1,3	3,0	—	0,3	—	—	—	—
	II.	4,7	7,7	—	—	—	—	—	—
	III.	10,7	13,0	—	0,3	—	—	—	—
május	I.	13,0	18,7	0,7	0,7	—	—	—	—
	II.	24,4	31,4	1,7	5,7	—	—	—	—
	III.	28,4	37,5	4,8	5,7	—	—	—	0,3
június	I.	43,0	51,0	8,3	10,3	—	—	—	1,0
	II.	54,0	59,0	13,3	16,7	—	—	0,7	1,3
	III.	62,9	62,6	20,0	18,3	1,3	2,0	2,7	3,3
július	I.	70,3	71,7	22,3	25,7	4,7	6,7	4,0	12,7
	II.	74,0	81,1	28,7	30,7	3,0	5,7	2,7	11,0
	III.	74,2	79,0	27,6	30,6	1,8	4,5	2,4	10,6
augusztus	I.	74,3	77,0	31,3	28,7	2,3	8,3	3,0	9,3
	II.	70,0	75,3	23,3	27,7	4,0	5,3	1,0	6,0
	III.	62,2	66,8	17,5	19,6	2,3	3,9	0,6	3,0
szeptember	I.	51,4	57,3	8,7	12,3	0,7	0,7	—	2,3
	II.	32,7	41,3	5,0	8,0	—	—	—	—
	III.	22,0	31,0	1,0	3,3	—	—	—	—
október	I.	12,0	16,0	—	1,0	—	—	—	—
	II.	2,7	2,0	—	—	—	—	—	—
	III.	0,3	0,6	—	—	—	—	—	—
november	I.	—	0,7	—	—	—	—	—	—
	II.	—	0,7	—	—	—	—	—	—
relatív gy. középértéke	37,6	38,5	12,9	13,7	2,6	4,7	2,1	5,5	
relatív gy. szórása	27,0	26,0	16,0	10,9	1,0	2,2	2,2	4,5	

IRODALOM

- [1] HAJÓSY F.: A napi hőmérsékleti maximum értéke Magyarországon. Beszámoló az 1962-ben végzett tudományos kutatásokról. O. M. I. Hivatalos kiadványai XXVI. kötet. 209—219.
- [2] VARGA HASZONITS Z.: A késő tavaszi és korai őszi talajmenti fagyok időpontjai. Beszámoló az 1962-ben végzett tudományos kutatásokról. O. M. I. Hivatalos kiadványai XXVI. kötet. 305—310.
- [3] KÁROSSY Cs. A napi hőmérsékleti szélső értékek gyakorisági eloszlásai különböző makroszi-
noptikus helyzetekben. Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei. 1975.
- [4] BACSÓ N.: A hőmérséklet szélső értékei Magyarországon. Beszámoló az 1952-ben végzett tudományos kutatásokról O. M. I. Hivatalos kiadványai. XV. kötet. 8—34.
- [5] BACSÓ N.: Magyarország Éghajlata. Akadémiai Kiadó. 1959. 184—202.
- [6] KAKAS J.: Magyarország éghajlati atlasza. Akadémiai Kiadó 1967. 160—180.
- [7] KISS, Á.—KÁROSSY, Cs.: Charakteristiken der Tagesschwankung der Temperatur auf dem südlichen Teil der Ungarischen Tiefebene. Acta Clim. Univ. Szegediensis, Tom. XII. 1973. 19—46.

- [8] BACSÓ N.: A fagyos napok száma Magyarországon. Beszámoló az 1953-ban végzett kutatásokról. O. M. I. Hivatalos kiadványai XVIII. kötet. 8—36.
- [9] BACSÓ N.: A téli napok száma Magyarországon. Beszámoló az 1954-ben végzett tudományos kutatásokról. O. M. I. Hivatalos kiadványai XIX. kötet. 86—98.
- [10] BACSÓ N.: A zord napok száma Magyarországon. O. M. I. Hivatalos kiadványai. XX. kötet. 108—119.
- [11] KULIN I.: Útmutatás éghajlati feldolgozásokra a tervgazdálkodás érdekében. O. M. I. kisebb kiadványai 23. szám.

DIE VERTEILUNG DER TAGESTEMPERATUR-EXTREME NACH DEKADEN IN DER SÜDLICHEN TIEFEBENE UNGARNS (IM ALFÖLD)

Csaba Károssy

Die sich mit der Untersuchung der Verteilung der täglichen extremen Temperaturwerte befassen- den früheren Studien [1], [2], [3] verarbeiten die Tages-Höchst- und Mindesttemperaturwerte in Monatsaufteilung. Mit der Untersuchung der monatlichen Durchschnitte sind aber keine Informationen zu erhalten über die sich aus den Veränderungen der Witterung in kurzen Perioden ergebenden lokalen Besonderheiten und Singularitäten. Die von den Veränderungen der Witterungsagen auf die Gestaltung der extremen Tagestemperaturwerte ausgeübte Einwirkung, und damit die eingehendere Untersuchung der Temperatursingularitäten ist mit der Aufarbeitung nach Dekaden besser erfassbar.

In unserer Arbeit wird die aus einer 30-jährigen Datenreihe der täglichen Temperaturmaxima und -minima (1930—1960 bzw. 1964) herausgesammelte Häufigkeitsverteilung in zwei Städten des Südlichen Alföld — Szeged und Kecskemét — nach Dekaden aufgeschlüsselt untersucht.

Mit der Untersuchung der empirischen Frequenzverteilung der Tages-Temperaturextremwerte pro Dekaden sind ausführlichere Informationen bezüglich der Singularität der Temperaturextreme und ihrer Vorkommenswahrscheinlichkeit zu erhalten. Die ausführliche Kenntnis der Singularität der Temperaturextreme, ihrer Vorkommenswahrscheinlichkeiten sowie der relativen Frequenz der Schwellentage kann Hilfe zur Beantwortung zahlreicher konkreter agrometeorologischer, bio- und stadtklimatologischer Fragen bieten. Mit der Bekanntgabe der beiliegenden Abbildungen und tabellarischen Daten sollte eine Hilfe zur Planung der Produktion und Wirtschaft geboten werden

РАСПРЕДЕЛЕНИЕ КРАЙНОСТЕЙ СУТОЧНОГО КОЛЕБАНИЯ ТЕМПЕРАТУРЫ ВОЗДУХА ПО ДЕКАДАМ НА ЮЖНОМ АЛЬФЕЛЬДЕ

Ч. Кароши

В прежних работах [1], [2], [3], занимающихся исследованием распределения крайних ценностей суточной температуры воздуха, разработана суточная минимальная и максимальная температура по месяцам. Однако, исследованием средних цифровых данных по месяцам мы не могли получить информации о местных особенностях, возникающих из-за изменения погоды на более коротком промежутке и о сингулярности. Влияние изменения погодных условий на образование предельных величин суточной температуры воздуха и вместе с ним более детальное исследование температурных сингулярностей мы можем определить разработкой по декадам.

В нашей работе мы исследуем по декадам частотное распределение на основе суточных максимальных и минимальных температурных данных двух южно-альфельдских городов Сегед и Кечкемет. Эти данные были взяты за 30 лет (1930—1960 и 1964).

Исследованием по декадам эмпирического частотного распределения суточных предельных температурных данных мы можем получить более детальную информацию о сингулярности температурных границ, о возможности их обнаружения. Широкое знание сингулярности температурных пределов, их встречаемости и релятивной частотности пограничных дней помогают дать ответ на многие конкретно-агрометеорологические, био- и городоклиматологические вопросы. В нашей работе путём публикации данных рисунков и таблиц мы желали оказать помощь в планировании производства и хозяйства.